

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petek. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za pol leta 3 gold. in 1/2, za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajuje še 1/2 gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvatre 2 gold.

Oznanilo.

Ker s prihodnim mescom Kozoperskam druge kvatre nastopijo in z njimi se nova naročba na „Slovenijo“ prične, prosimo vse tiste gospode, ki so ali le za ene kvatre naročeni, ali ki se prijemnikom vnovič pridružiti hočejo, se kmalo oglasiti, de pošiljanje ne zastane in de iztisov Slovenije ne zmanjka, kakor se je v prvih kvaturah prigodilo. Plača se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za pol leta 3 in pol gold., za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajuje še pol gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo pa se plača za celo leto 8 gold., za pol leta 4 gold. in za ene kvatre 2 gold.

Vladarska in narodna politika.

(Iz Allgemeine Slav. Zeitung.)

Terdi absolutizem v državi, kjer gospodar, bodi si posamezna ali moralna oseba, v potrebuje kot mertve številke v svoje namene sile narave in človeka, je narodovitišni zemljiše za politiko vladarjev in kabinetov. — Ako je absolutni vladar ena sama oseba, so njegovi podložniki izročeni narveči samovolji, in zgodovina nam izglede pove, de so dostikrat mogli bojov deležni biti, v katerih so se mogli po tolovajsko obnašati in si oskruniti roke z kervjo lastnih bratov! — Na to je več krat že vodila v nebo vpijoča nepravilnost vladarske politike, ki obstoji iz raznih delov, kakor so: pomnoženje deželá, razširjanje državnih mej, poviksanje državnih dohodkov, ne v občni prid, temuč za pomnoženje privatne denarnice, za dvorske plese, veselice, gostije itd. — Lahko bi bilo naštetí in popisati toliko grozovitnih dogodeb, v katerih so se med seboj ruvale stranke po rodu in jeziku vezane, zato, ker je to tela politika vladarjev. — Dokazov za to je dosti, in narjasniši so sramotni tisti boji posamesnih vej nemškiga stabla za časa Napoleonoviga, ko se je bila sktenila tako imenovana renanska zaveza (Rheinbund), izrod vladarske in kabinetske politike. Nasledki historijski te dobe so zadosti znani. — Vprašam jaz: ali je Nemška dežela postala močnejši za to, de se je p. r. Pruska poviksala na škodo Saksonske, in ali je Saksonski narod postal nesrečniši zato, de je v majhno državo prišel? Zares, kaj to izdá narodu, ako so dinastie za se dobile korist ali škodo preterpele? Še bi imel kaj vprašati, ako bi mi se telo nantanko pretresati politiko kabinetov, kolikor je moč z nepristanim očesam jo spremljati, in ako bi tel iz historie dokazati vso nesrečo, ktero je politika tam rodila, kjer so despotični vladarji in absolutni kralji z djanjem stopili na glediše zemlje, ter zdaj z skrivnim nagibanjem, zdaj z očitnim nasiljem srečo narodov in imetje posamesnih ljudi na vadljo (kocko) stavljati jeli! — Pa je mar zgodovina — učiteljica človeštva — brez vse koristi odkrila svobodnim narodam strahovite izglede, kako de je vladarska politika ravnala z potlačnim narodom? Bo tedej bogata skušnja toliko vekov za cele narode ostala nerodna ledina, ki sadu nepriinese? se ne bodo narodi poprijeli kabinetski politiki protivniga vodila, v ti dobi, v kateri spoznavši večne svoje prirodne pravice zmagajo razglasiti občno svobodo? tega pravila, ktero narode ko brate pelja na polje demokracie! — Ima mar nova politika narodov za podstavo svojo vzeti une diplomatske goljufije in privatne dobičke kabinetske politike, na katerih se je ona kakor na podlagi v večnim krogu vertela? Ako narodi začnejo

igrati rolo in grehe zastaranih diplomatov in ako zastopniki souverenskih narodov na kongresse tiranov ponižajo dostojnost ustavodajavnih skupšin, takrat je čas za dokazati: ali je misel prave svobode narodov — brezumnost! De, prišla je doba, de se narodi posvetvajo v svobodi, pravici in očitni blagovitnosti, in gorje jim, ako bi to drugači storili, kakor od njih tirja občna pravica narodov! — Kaže se, de je saj nemški narodni zbor v Frankfurtu nastopil stezo vladarske politike. — Odločbe, ki so tam storjene, diše zlo po kervi vbojstva in po kužnim smradu politike vladarjev!

Politika vladarska le na to gleda, kako bi razširila meje državne, in se kar ne zmeni za to, ali bo taka država podobna zmešanini vkradenih deželá ali pa éverstimu jednostavnimu telesu, ne prašajo po tem ée v taki državi narodi eden zraven drugiga prebivajo, ki skupej ne gredo, in de se samo pod železnim jarmam centralizacije skupej tistati zamorejo! — Večina frankfurtske narodne skupšine ravno ta namen ima, na večno sramoto Nemstva! —

V zaslepenosti svoji redi peklensko misel: de so stanovavci kake države srečniši, ako se zemeljsko poveršje države razširi za nekoliko milj, in za to gleda, kako bi Nemški državi pripela vsako ped zemlje, na kateri kak Nemeec prebiva; opomnimo tukej samo na odločbo nemškiga sbiraljša, ktera zadene razterganje Poznanja. —

Ali to še ni dosti; frankfurtski zbor ima v mislih, pridružiti Česko deželo, v kateri večí del Slavjani stanujejo, nemškemu carstvu za tega voljo, ker je na Českim tudi nekoliko Nemcov, in ker je Česka spadala že popred na že overženi nemški bund (zavezo). — Nemško narodno skupšino malo skerbi za dokaze in smešne vzroke v poterjenje svojiga tirjanja. Tako p. r. misli, de mora Česka že za to nemška dežela (provincia) biti, ker so se Čehi v ti zemlji za Nemci naselili, — vprašam: zamoreje današni Nemci po pravici od Čehov tirjati, de jim Česko zemljo nazaj dajo? In to zamoreje toliko manj iskati, ker je težko po zgodopisu izpričati, de so sedajni Nemci na Českim nasledniki tistih Nemeov, od katerih pravijo, de so pred naselenjem Čehov tam bili.

Ako bi to vodilo stalo, bi nam Nemci mogli verniti toliko deželá, v katerih so ne davno Slavjani stanovali, in ktere zdaj Nemci pod sabo imajo.

Ravno toliko jim velja vzrok, kteriga povedo v dokaz, de je Česka nemška dežela za to, ker je nekđaj spadala na nemško cesarstvo, pozneje pa v nemško zvezo. Nemško cesarstvo je nehala tistih hip, kakor je nemški cesar nehala biti pravi vikši gospodar nemških dežel, in kakor so posamesni vladari nemški postali suvereni; ta zveza nemškiga cesarstva je čisto nehala, kadar je dostojnost cesarja Franca

postala senca nemškiga cesarja in kadar se je nemške krone znebil.

Česka dežela je ohranila svojo samostalnost v vsaki čas, in je ni tudi takrat izgubila, kadar je avstrijski cesar Franc z eno stranjo svojiga cesarstva k nemški zvezi pristopil, ki že tako družiga ni bilo ko zaveza vladarjev. Českiga naroda niso vprašali, ali poterdi to, kar je njegov kralj ravnal. — Ali tudi ta zveza je razpadla, kakor hitro so se namestniki (predstavniki) nemškiga naroda sbrali v Frankfurtu, de se posvetvajo čez opravila svobodniga naroda — in ta čas se je pričela politika narodov!

Ali kaj je storila frankfurtska narodna politika?

Jela je mahati z nemškim trojnobarvnim banderam in je rekla Čeham (in Slovencam), de jih bode z ojstrino meča prisilila, spoznati dobrovoljno to bandero, ki ima biti vse drugo, samo ne bandero svobode!

Tedaj o nasilji govori ta prerrojena nemška narodova politika? in po izgledu kabinetske politike — te jezeroglavne hydre, ki kri in mozg narodov pije — hoče prijeti za meč, kteriga je komej iztergala iz pesti absolutne oblasti, de z kervoprelitjem, razširjanjem državnih mej in podjarmenjem sosednih narodov osnuje veliko nemško cesarstvo po taisti stezi, na kateri se je politika vladarska skozi veke obračala.

Z svobodnim pridruženjem, ali za prav reči, z svobodno zavezo med Čehi in Nemci, se ni zadovoljila nemška narodna politika. Poželjenje ali lakomnost deželá jih gospodari tako dobro, kakor je gospodarilo vladarje „od milosti božje“. Ljudje ti vpíjjo, de je treba braniti narodnosti, de so vsi narodi enaki, zraven tega pa v svet trobijo: „Vi Čehi se morate do černe zemljice prikloniti pred frankfurtskimi postavami.“ — Silni Džingis-Chan! vstani iz groba — ti si bil grozovitnež — tiran! Tvoje opravilo je bilo kervavo opravilo vojske; tvoja slast so bile solze in kri narodov, ktere si ti „z ojstrino mečevo“ potolkel! Vstani iz groba — ni treba več skrivati lica od sramote! Ti si delal kakor veliki Mongol — kakor pokvareno dete prirode. Ti nisi drugači ravnali mogel, zakaj za tvojiga časa nisi mogel učiti se na kakšnim nemškim vseučiliši svete pravice narodov! Tvoje ime si očistil — vstani iz groba, pa pojdi v Frankobrod, de z ojstrimi ingredienciami vladarske politike oživiš narodno politiko — de nam ne vmerje! temoč de odeta z plajšem absolutisima podjarmi in v okove prikuje vse kar ni nemško in nad njim raztegne trojnobarvno bandero, ali de okuzi z smradam despotiške politike zrak frankfurtski, de se od mertviga telesa tam skrite kabinetske politike loči visoki duh, ki bode nad narodi treptal ko Bog čuvar prave politike narodov: „Svobode, enakosti in bratinstva!“

Slavenski jug od hervaško madžarske vojske.

Zdaj, ko naša armada prekorači meje naših dežel, in serčno proti Budimu stopa, bodo mnogi od nas z polno pravico prašali, kakšna de je naloga našiga orožja na Oggerskim, kakšna je namemba naših junakoserčnih vojsakov v rodovitni Panonii? Jeli plenenje in ropanje bogate in krasne zemlje? Ne. Jeli pokončanje in podjarmljenje madžarskiga naroda? Ne. Ali je prizadetje na razvalinah ustavnosti in svobode razviti bandero absolutizma in nesrečne burokracije? Ne. Z eno besedo: ali je reakcija? Ni in ni.

Veliki poklic našiga orožja na Oggerskim je: izpeljava ideje enakosti in svobode.

Enakost tedaj in svobodo za vse narode na Oggerskim doseči, to je tista naloga, katero izpolniti se je naš narod lotil. — Serbi, Slovaki, Madžari, Vlasi in Nemci imajo enako svobodni, enako glede na narodnost samostalni biti. Madžarsko gospodovanje, madžarsko tiranstvo mora nehati, naj nas tudi posledno kapljo kervi stane. Ali kadar že enkrat naša vojska veliko nalogo izpelje, kadar vničimo in zrušimo madžarsko gospodarstvo, ima njeni visoki vodja še lepi poklic: de narode ogerske spon otete consolidira, de osnuje sestavo narodov, in de brani, de se Babel ne rodi.

V ti dobi, kjer se vse meni, kjer se narodi počenjajo združevati, je dolžnost Slavjanov v avstrijskih deželah, de se tudi zjedinijo, in de tako postanejo složen in močan narod. To zjedinenje zahodniga slavjanstva tirja zlasti obstoj avstrijske deržave.

Monarhija avstrijska more samo takrat obstati, ako bode bolj slavjanska.

Gospodujoči živelj (element) nemški jo bo preobrnil v nemško provincio, bo napravil iz deržave perviga reda (*Macht ersten Ranges*) nekoliko nemških kantonov, in ji bode odvzel še senco samostalnosti. Ali slavjanski močni živelj dopustil ne bode de bi slavjanske dežele nemške postale.

De bi madžarski element gospodaril, ni mogoče in bi smešno bilo, le misliti na to.

Austrii tedaj družiga ne ostane, kakor podat se v naročje slavjanstva, iskatí svojo prihodnost na bregovih Donave, Save in Veltave. Imajoč tedaj pred očmi avstrijsko deržavo kot slavjansko, mora armada naša naprej stopati dokler vse ne premaga, kar izpeljavi tega započetja nasproti stoji.

Ona mora spoznati, de Oggerska deržava obstati ne sme, ampak de se, kakor duh veka hoče, v narodne življe, iz katerih obstoji, razcepi; de mora nehati.

Kosi, iz katerih ta deržava obstoji, se bodo zjediniili z drugimi enorodnimi življi v sedanji Austrii, in bodo storili novo prerajeno Austrio, *zvezno avstrijsko deržavo*. Pomladjena, prerajena zvezna deržava avstrijska, v kateri se bode vsak narod sam oskerboval, in nič z drugimi avstrijskimi narodi skupaj imel ne bode razun vladajoče rodovine in splohnih zader, je cilj in konec naše armade na Oggerskim, je naloga njeniga obožavaniga vodja.

Kadar tedaj pride vojska naša do ponosniga Budima, kadar zagleda bistre valove slavjanske Donave, naj stopi na budimske berda in naj od onod oznani ogerskim narodam besede rešitve: *svobode in enakosti narodov*. Naj jim napove, de jih močni duh veka kliče, naj se ko svobodni in samostalni narodi razpološé, in ko taki v zvezno z drugimi avstrijskimi narodi stopijo.

In kadar veličanstveni svoj poklic naša armada na Oggerskim izpolne, kadar se vodja njeni z lovoram nevmerjočnosti ovenča, naj z mirnim in radostnim čutam zapusti bregove Donave in naj se verne domu, spremljena z blagoslovam milijonov.

Latinske šole.

(Iz českih narodnih novin.)

Enakost narodnosti obstoji v enaki pravici do samovlade (lastniga opravljenja) domačih oprav. Z samovlado si ima ohraniti vsakteri narod svoje pravice. Narodnost pa je naravetejši pravica narodov. Pervi pomoglej, svojo narodnost obdržati in povišati, leži v dobrih narodnih, vikših in nižjih šolah. Osnova ali uredba šol sliši tedaj k domačim vpravam, sliši k samovladi česki, sliši pred domači česki zbor. Iz teh dokazov odredimo Dunajskimu ministerstvu pravico razsoditi in odločiti zdaj ali pa v letu 1850 čez naše šolske reči. Dunajsko ministerstvo je zgol nemško in ne pozna naše potrebe česke. De je Dunajsko ministerstvo nemško, to je pokazalo narbolj z naredbo, katero je na svitlo dalo zastran gimnazialnih šol; zakaj ono v njem narodni jezik ko peto kolo na vozi prepuša neplačanim učiteljam.

Nemški jezik, na katerim je ministerstvu videzno narveč ležeče, je nasprot navadni predmet, ki se povsod učiti mora. Z tem se zagotavlja zopet že za naprej drugim (ne nemškim) narodam škodljiva vikši oblast nemškiga jezika, iz njega izvirajoča centralizacija Avstric, ki je na veke nemogoča. To je stari sistem, le nekoliko po novi modí pristrižen, po katerim se nemški gost meni nič tebi nič zraven polne mize vsede, domači otrok pa za durmi kosti gruli. Z naredbo ministerstva se ima njega nemšina v vsem českim gimnaziam vsiliti, in zraven je vendar tudi pripušeno dobrovoljcam, ako se ravno hočejo na nemških gimnaziih tudi česki jezik učiti. Z eno besedo, mi nismo zadovoljni z ministerškim zaukazam in nas obhaja ta misel, de so šolske reči zgol domače reči, ktere si v slavjanski Pragi lepši in boljši ustanoviti zamoremo, kakor pa nemški Dunaj. To pokažejo že izverstno predlogi našiga Vocela in Tomka. Česke šole so naše edina tolažba, naša oetba v prihodnosti, naša narlepši zmaga, in to si nedamo nikakor odptujiti, — ustanovljen je šol mora ostati pri českim zboru. Slovenci! berite namesto česki besedico slovenski.

Austrijsko Cesarstvo.

Dunaj.

(K.) 16. Kimovca. Nepokoji zadnjih dni in kar se je od njih bati bilo, so srečno nehali brez škodljivih nasledkov in zopet se veselimo miru in tihote, ktera kakor v naravi tako tudi v političkim življenju rada na burjo nastopi. Desiravno je ta nemir iz akcij, ki jih je društvo za odpravljenjé dolgov na svitlo dalo, izviral, se vendar sploh tukej misli, de je temu od začetka majhnimu puntanju samo republikanski, zlasti pa madžarski dnar živež skozi 3 dni dajal, vendar brez zaželjeniga izida, ker ni bilo praviga vodja ne priloznosti. — Nekdajni udje odborstva za varnost (*Sicherheitsausschuss*) so zdaj mislili, de bi zopet v svojo poprejšno službo stopiti in z podpihovanjem nemira potrebo, de se ta odbor zopet od smerti obudi, dokazati zamogli, verjetno je tedaj, de so se njih nekteri vdeležili pri te reči; vendar niso podpore najšli. De bi se podpihovanje ali razdraževanje Ultra-Nemcov nekoliko zajezilo, se je tukej tako imenovano „ustavno društvo“ (*constitutioneller Verein*) ustanovil, v katero se jih je v malim času več tavžent zapisalo. Varstvo ustavné svobode in monarhije je poglavni namen. Udje so sklenili, de bodo od Nemcov toliko zasramovane in studjene barve vesoljniga cesarstva, černo-rumeno nosili, de bi jih zopet v čast pripravili. In že se jih mnogo vidi z takim znamenjem po ulicah, ki se ne dajo prestrašiti od napadov in mačjih muzik, in družiga sramotenja Nemcov.

Novice iz Oggerskiga, de se je Košut-Bajtjansko ministerstvo vmaknilo, so tukej nekoliko zadele, ker kažejo, de se Madžaram slaba

godí; vsak le na to gleda, kaj de bode z Jelačićovo armado, ki je že čez Dravo šla. Razglasi Jelačića, se močno hvalijo in se v veliko iztisih razširjajo. Tukejšna „Allg. Slav. Zeitung“ je že drugo oznanilo od hervaško-slavonske armade na svitlo dala, in med drugimi tudi to novico, de je precej veliki oddelik vojsakov, od peštanskiga ministerstva proti Jelačiću poslanih, se s hervaško armado zjediniil. Madžari so zdaj gotovo v velikih stiskah, zlasti pa tudi za to, ker tudi drugi slavjanski narodi pod Oggersko krono se v kratkim vzdignili bodo, kakor se je to že pri Malaczki in St. Ivanu (v Požunski ali Presporški županii) zgodilo, zakaj tukej so bili vojsaki nad kmete, ki so „živio Jelačić“ vpili, poslani, pa nič opravili niso. Tudi v slovaških županiah, v Nogradski, Baržonski, Liptovski, Nitranski županii, se začnejo Slovaki gibati, in kmalo bi nam vtegnila iz tistih krajev novica priti, de bode tam toliko siljenimu madžarstvu zadna ura odbila. Na Českim in Moravskim je tudi slavjanski element čedalje bolj živ, sočutje z ogerskimi Slavjani je splohno, prineski za hervaško armado se zbirajo povsod, in iz mnogo krajev moravskih gredo dobrovoljci na Oggersko. Moravski deželni zbor, ki je popred bil ves nemšk, se je tudi jel bolj Slavjanam približavati, zlasti odkar je nekoliko poročnikov iz kmečkiga stanu zraven prišlo; tako de se zdaj že na deželne stroške slavjanske novine izdajajo, in v prihodnih sejah se bode govorilo, kako bi se slavjanski literaturi v Moravi na noge pomagalo. Od krajskih stanov bi to bilo zastoj pričakovati, desiravno je krajska dežela bolj slavjanska od moravske; naj si tedaj saj zdaj slovenski, sosebno pa krajski poročniki druge slavjanske dežele v našim Cesarstvu za izgled vzamejo, in to za slovenske dežele zadobé, kar so nekdajni deželni stanovi zamudili.

* V sejah dne 13. in 14. Kimovca je deržavni zbor privoljil ministram 2 miliona gold. med vboge rokodelce na Dunaji razposoditi, in sicer za prvo leto brez obresti; kar podporo vbogih v drugih deželah zadene, je komisii naloženo predlog spisati in zboru izročiti.

V tih sejah je bilo zopet govorjenje o Seelinger-Strasserjevím predlogu, de bi se junški armadi na Laško pohvalno pismo od zbora poslalo, vendar še ni bilo nič sklenjeno, ker so se nekteri udje na levi strani, zlasti pak plitvo učeni Fúster, vstajali. Ti ljudje hočejo armado na vse viže razdražiti. — Ker so se ljudje bili začeli puntati, je deržavni zbor dne 13. od 9½ ure zjutrej do 9¼ zvečer neprenehljivo skupej zbran bil, in je med drugimi tudi sklenil, vojsake, ki so bili tudi od same narodne straže prošeni, nazaj v kosarne pognati, de bi še večí razdraženost vstala ne bila.

V seji 14. so bili zopet predsednik in njegova namestnika voljeni; in sicer za predsednika je izbran Štrobah, za perviga namestnika Smolka, pri volitvi drugiga namestnika ni bilo absolutne večine glasov doseči; za to je volitev za drugi dan odložena bila.

Slovenske dežele.

Iz Cele. Njih e.k. Veličanstvo so našiga perviga kresijskiga komisarja Joana Šmelterja za poglavarja Celjskiga kroga postaviti dovolili.

Naše žele so se vunder spoilaile. Občinsko veselje čez to volitvo se je v saboto 9. t. m. obilno skazalo. Zakaj ko smo to veselico zvedli, se je hitro sklenilo, ob devetih zvečer z baklado (*Fackelzug*) noviga poglavarja počastiti ino tursko muziko Njim narediti. Ob poljedevetih so mestjani prostovoljno na svojih voknah luči prižgali, ino na enkrat je blo vse mesto v lepi svetlobi, ceste so bile natlačene od veselih ljudi. Pred prebivaljšam dragiga gospoda se je narodna pesem načinila: *Gott erhalte itd.* ino po vsakim sostavku se je slišalo glasno „živio“, iz nesteviljnih sere priti, posobno pa, kader so novi poglavar iz svoje hiše, dolj na-

glas rekli: „Vsi Slovenci naj živijo.“ Ja Bog daj, da bi vsi Slovenci, ino med njim, njih gospod Janez Šmelleer prav serčno živeli!

Perhodno nedeljo bo zahvaležno sveto opravilo v Celi, ker je Bog našim orožjam moč dodelil, sovražnike serčno premagati. V sredo po tem bode pa mertvaško sveto opravilo za vse, kateri so v laški vojski za svoj dom smert storili. Bog jim dodeli večni mir! Za ranene domorodne vojsake se pa pobirajo dnarji, da se bodo njim na Laško poslali! Vsaki naj obilno da, kakor mu milo serce veli! —

(Celj. slov. nov.)

Iz Dolenskiga. Pretečeno nedeljo, t. l. 10. dne Kimovca smo v Otočici, — grašini gosp. barona Šweigerja — pobratenje narodnih straž Novomeške kresije slovesno obhajali.

Ob 9. zjutraj je okoli 160 stražnikov iz Noviga mesta, iz Dvora, Kočevja, Trebna in Mokronoga, z muziko in slavensko (rudečobelo-modro) zastavo (bandero) v Otočico primarsiral. Tudi gostov se je bila nas nebroja množica obojniga spola skupej zbrala. Nar popred smo v grašinski kapelici s. mašo obhajali, ker so narodne straže s strelanjem slavo dajali, godci pa cerkvene pesmi, in za tem narodno pesem igrali.

Po s. maši smo se v logu blizu imenovane grada, kjer so bile mize in klopi v lepim redu postavljene, vsi skupej čez 400 oseb h kosilu zbrali.

Jedil in pijač mnogih verst je bilo obilno. Per kosilu se je nektera zdravica pela, tudi narodova pesem od gosp. Potočnika je bila ponovljena, in stokratni „živio“ na nana miliga cesarja, na bana Jelačića, Radecna vse Slavene itd. je v oblake donelo, ga je jek bližnjih Gorjancov odgovarjal.

Če preč je bilo strelšče, in na drugi plesišče pripravljeno, tako da se je vsak svoji volji lahko razveselovati mogel. Tudi kaj je bilo mnogo prijaznih gospá in zalih gospodičin. Posebno lepo je stalo, ker so belo oblečene gospodične z kmečkimi fanti plesale. Vsakim prihojčimu se je veselje na čeli bralo, in celo družbo je čisto slavenski duh zavladal.

Zvečer je bil log z nebrojnimi lampami jasno razsvetljen, in na glavnim prostoru se je na tabli z razsvetljenimi čerkami slovenski napis vidil:

Živio

slavni gospod
okružni poglavar
zborni poslanec
Laufenstein.

Že pozno v noči smo se razšli, in vsak na svoj dom podali, želé kmalo spet kaj taci-ga veselja doživeti. Živio! prijazni gospod baron Šveiger posestnik otočiške grašine, ker je nam toliko nedolžniga veselja pripravil. J.

Hervaska in slavenska dežela.

Iz Varaždina 11. Kimovca. Šli smo čez Rubikon! Šli smo čez Dravo! Že pred zoro se je zbirala armada. Ko se je zbrala, prileti svetli ban na konji in jo še enkrat nagovori, priporočijoč ji hrabrost in človečnost, junaštvo in poštenje, serčnost in zmernost. Zdaj odbije osodna ura, vojska se gane na pot. Okoli 4 $\frac{1}{2}$ ure pridejo do dravskiga mosta, ki je do zdaj delil Ogersko deželo od Hervaske. Madžari so bili poslali okoli 50 mož, da branijo dravski most iz ogerske strani. Ali oni vidši, kako da je v Varaždinu vse ustalo na orožje, so se razteklí vsak na svoj kraj, in eni še clo pravijo, de so se pozneje našim pridružili. Nar popred sta stopila na most dva hervaska husarja. Malo za njima je šlo nekoliko graničarskih strelcev — vse to kakor tako imenovane Vorposten. Za temi je koračila prednja straža (avantgarde), zlasti en odsek peskierskih junakov, Otočanov. Zdaj jezdi junak od junakov Jelačić ban, in spremi ga do 30 častnikov vsake verste, kakor se pravi generalstab, in za njimi sledijo zopet Otočani. Za temi se ahvi

podolgasta megla. To ni podolgasta megla, ampak truma hrabrih junakov brez konca in kraja. Tolika je bila vojska, de je od 4 $\frac{1}{2}$ do 8. ure neprenehljivo šla čez dravski most, kolikor je širok pravijo, de je bilo vojske do 40,000. Lepo je bilo gledati: zdaj so prešli vitežki graničari, veselo pevajoči, zdaj so naši hervaske konjiki na čilih konjih stopali, zdaj je most škripal pod težkim bremenam štukov. Drugi vojšaki, ki so tukej ostati mogli, so željno za njimi gledali in mi smo Boga prosili, de spusti blagoslov na naše brate. Zdaj zadoni pervikrat po nekoliko stoletjih naš sladki „oj“ po zaladski županii in se razlega po korsanskim logu. Že komej vidimo več brate svoje, že so čisto izginili. Srečni pot do Pešte! Ravno zdaj se pripoveduje, de je svetli ban srečno prišel v Čakovec (Csakathurn) in de so ga ondi z „živio“ pričakali. Banski pooblastenec je dobil zapoved, de Medjimurje (t. j. del zaladske županije ležeči med Dravo in Muro) ki je od nekdej na Hervaske spadalo (kakor tudi zdaj na zagrebsko škofijo spada) in ki je pred nekoliko stoletij po svijačah od Hervaske odtergano in Madžarski pritisneno bilo — de Medjimurje ad perpetua tempora reincorporira Hervaske materi domovini. — Nar novejši novice povedó, de je ban nazaj prišel v glavni stan v Varaždin. Preden je v Čakovec šel, se mu je en bataljon Ernstoviga regimenta podvergel. Jutri pride glavni stan v Nedelište.

(Nov. h. sl. d.)

Čujemo, de so nekteri Turopoljce šuntali in nagovarjali jih, de naj ne gredo na Dravo, ker bode kmalo Jozipovič na čelu madžarske armade na Hervaske prišel, in celi ti reči konec storil. Je bilo treba tedaj nekoliko graničarov med nje poslati, in kakor se je večeraj govorilo, jih je že okoli 60 polovljenih, ki so se bili razteklí po germovji. Eno kompanijo Turopoljcev so večeraj pripeljali, ki je odšla proti Dravi. —

Varaždin 11. Kimovca. Danas je prešla avantgarda hervaske-slavonske armade Dravo pod velitelstvom g. podpolkovnika Budisavljeviča, ter je do Nedelišta postavila predstraže. General Kempen je tudi z svojo divizijo šel čez Dravo, in bo na levim krilu operiral.

Sovražnik se je v noči med 11. in 12. K. nazaj pomaknil do Središta. Čakovac je izprazen; jutri 12. prejde gros d'armée z glavnim stanišem. 13. bo za njimi šel feldmarschal-tant Hartlieb z rezervno divizijo do Čakovca. (Slav. J.) Zraven so še ti generali: Schmiedl, Roth, Dietrich, Kriegern, Todorović, Zeisberg in Neustädter: in ko krilni adjutant grof Hompeš.

Moravia in Silesia.

Berno 4. Kimovca. V današnji seji moravskiga zbora se je bral predlog za poravnanje hervaske-madžarskih razpertij. Predložitelj želi, de bi se dopis poslal peštanskemu zboru, v katerim bi se v imenu človeštva opomnil, de željam Hervatov zadovolji, de ministerstvo denarstva in vojske odstopi in tako kervavi vojski konec stori. Proti temu predlogu se je le en glas vzdignil, drugi so teli, de se komisii izroči, kakor je tudi z 80 glasovi proti 20 storjeno bilo.

Berno 24. pr. m. (Colna zveza.) Deželno poglavarstvo moravsko povabi vse mesta in obertnike v Moravi, de bi v 14 dneh razodeli misli svoje, ali so glede na obertnijo za ali proti pristopu v nemško colno zvezo, zraven pa, de bi vzroke podali, zavoljo kterih so eni-ga ali drugiga mnenja. (A. Sl. Z.)

Ciešin (Tesin). V Silezii avstrijski se narodnost polska močno vzmaga in sicer na tistim kraju kjer je bilo že davno na-njo pozabljeno. Dva društva sta se ustanovila v podporo polske reči v Silezii in sicer na Dunaju društvo: „Silesia“, ki se bolj na politiške podstave opira, in v Ciešinu, ki bolj povzdigo znanost in nauk za namen ima, in lepo naprej korači v razsvetljenji ljudstva. (Školka narodova.)

Ogerska dežela.

Iz Pešte 12. Kimovca. Včeraj ste se posvetovali obe zbornici skupej do 10. dopoldne do 6 zvečer in sicer pri zapertih durih; ob 6. se je še le očitna seja pričela, v kteri je predsednik razodel, kaj de je deputacia na Dunaju opravila. Po tem je prebral pismo palatina, v kterim oznani, de je ministerstvo službo iz rok dalo, in de bode sam vladarstvo prevzel, dokler drugiga ministerstva ne sestavi. Ali Košut se je vzdignil, rekoč, de tako, od nobeniga ministra podpisano pismo veljavnosti nima, de hoče tedaj on ministar biti, dokler niso drugi zbrani. In zbor je berž poterdil in mu je še ministra Szemere pridružil, de bosta do noviga ministerstva ukaze podpisovala. To de palatin je s ojstrimi besedami obe zbornici opomnil postavne poti, ter je rekel, de kakor hitro postavno pot zapustijo, se naj njegove pomoči ne zanašajo.

Pozneje pa je prišlo uradno oznanilo, de je Batjan se lotil, novo ministerstvo zložiti, v kterim Košuta ne bode.

Serbski patrijarh Rajačić je razglasil, de se mora vsak, kdor orožje nosi, v boj podati, kakor je to storila Hervaska in Slavonia, zraven pa jih pred živim Bogom in njega vsevidjočim očesam zaroti, de naj se obnašajo kakor kristjani in kakor ljudje.

Galicia in Vladimira.

Zorja Galicka povabi vse rusinske učene se dne 19. mostnika v Lvovu (Lemberg) zbrati. Namen tega shoda bo: 1) Ustanovljenje rusinskiga jezika in narpripravnišiga pravopisa za-nj; razjasnenje, kakšen razloček de je med rusinskim in staroslavjanskim, med ruskim in polskim jezikom. 2) Dati rusinskim učenicim možem priložnost, de bi se eden drugimu približali in k literarnim delam zjedini. 3) Spoznati literarne moči in med nje po potrebi naroda dela razdeliti. 4) Osnovati narodu naravno podobno Českí Mattei, z tem namenam, kakor ta, zlasti pa de bi bila organ vseslavjanstva.

V Tarnovu se sopet za spominek na strašne dni leta 1846, namreč veliko gomilo na Martinverhu nasuti, dnarji nabirajo, de se ta v resnici narodna reč pred ko bo mogoče izpelje.

V Krakovi se je društvo učenih začelo, iz tega namena, de bi ljudstvo dozdanjih pred-sodkov oteli in nove socialne ideje našiga časa v njemu vterdili in razširili, kakor to potrebe dežele in naroda terjajo. V dosego tega namena se je h koncu Velkiserpana šola v Krakovim vtemeljila, ker se bodo razun poljskiga jezika in poljske zgodovine tudi politiške vednosti ljudstvu razumljivo učile.

Poznan 1. Kimovca. Zavoljo zadnjih dogodb se je v našim ljudstvu stari, omamljeni čut narodnosti sopet zbudil. Kmetje začenjajo jasno misliti in skerbno se vsiga vdeležvati, kar našo deželo zadene, le škodo, de je tako malo takih ljudi, kateri bi jim narodno reč do dobriega razjasnili in razpoložili, in tako jih pred divjih napadov büokratizma obranili, in skoz in skoz za narodne prizadetja jih vdobili. Kjer kateri z veseljem in umnostjo k sercu in razumu ljudstva govoriti zna, tam se ono polno nar boljši volje in rodoljubniga čutila skaže. —

Na dogodbe v Dunajskim deržavnim zboru tesniga serca gledamo; od Pražkih dnevov sem smo se spoznavati naučili, kam nas osoda žene in de naša prihodnost ne v Berlinu ne v Frankobrodu, ne v Varšavi, ne v Galicii, ampak v Avstrii leži. Še le zdaj sčasama spoznavamo, kako je svečani sklep slavjanskiga shoda v Pragi modri dokaz v roki vsigamočniga bil, kako ravno s temi strašnimi dogodbami je velika obča slavjanska reč posvetjena bila in kervavi kerst prejela, kter sam le je stvarnik važnih in veličanskih reči v zgodovini.

(Sl. C. Bl.)

Nepoliški del.

Jelenska doba.

Seer mirno, tud' plašno pleme jelenov.
Kako zdaj silno razsaja, divjá! —
Pobosti, podreti rod Slovenov
Madjarsko pleme — košut ropotá;

Al kmalo minula jelenska bo doba,
Naj rije, divja gerdo se tako;
Jelenka, košute nečimerna zloba
Sramotno pobita kmal jenjala bo!

Poziv k složenju narodne slo-
vanske noše.

Že pred enim letmi se je tu in tam kak-
šin glas zaslíšal zastran vpeljanja stanovitne
slovanske noše, alj vresničilo se ni nič, ker
se je v tesnih oblikah absolutizma človek le
tesno gibati zamogel.

„Slovanska lipa“ je tedaj iz svojih udov
odbor sestavila, kateri bo osnovo in odločjenje
slovanske noše oskerbel.

Pri vsi razločnosti in umetniškimi vkusu,
kakor tudi zgodovinski in narodni zvestobi se
mora na enakomernost, nekako edinost, pri
vsih tim pa tudi na priročnost, kakor drugo
in tretjo lastnost gledati.

Odborniki, kakor gosp. Rittersberg, Sla-
vomir Tomiček, F. Kopp, Kokorinski, Zap,
Herberger, Stefan, Hanka, Erben itd. bodo
v druge slovanske dežele pisali, v južnoslav-
janske (Serbio, Hervatsko, Slavonsko, Dal-
matinsko,) v Poljsko in Rusio, de se narodo-
pisno-literarski doneski in vrezi (oblike) na-
rodnih in zgodovinskih noš na „Slovansko lipo“
pošljejo. Tudi se mnogo različnih podob slo-
vanskih noš (in scer mnogo spisanih) že zdaj
znajde v Pragi, in scer v Muzeumu: Jugo-
slavjanske noše, v Zagrebu na svitlo dane,
do zdaj 14 poobraznih zvezkov; Les peuples
de la Russie, Moravske noše, okoli 30 podob,
ki so leta 1836 na svitlo prišle; od Moskviške
zgodovinske družbe na svitlo dane malo-ruske
noše; od Smolera na svitlo dane Luziško-
Serbske; potlej v kraljevskim bukvišu, pri
grofu E. Nosticu, baronu Neuberku, v kne-
zo-Lobkovičkim bukvišu, pri Križnikih, pri
mestni gosposki v arhivu in v konzistorial-
nim bukvišu, poobrazene podobe v azlirčnih
almanahih in drugih knjigah.

V seji odseka za slovansko narodno nošo
od 25. Velkiserpana so gosp. obrazarji Joz.
Mánes, Visek, Kravpa, Štorh, Helič, Seleny,
Čermak, Javurek to delo zadovoljno prevzeli,
de, če bo to primerno in potrebno, bodo po-
dobe unih noš sestavili in „Slovanski lipo“
predložili.

Razun tega je g. Hanka predlog storil,
de bi se iz mnogoverstnih velikih Kantional
pobličja (Portrait) sobirale, in tudi za to
delo so bili umetniki izvoljeni, se ve de le za
Prago, ko se take Kantionale z pobličji tudi
v drugih mestih Českíh, Moravskih in Šle-
zaških in v Beču najdejo, posebno v Litome-
ricu, Toplicah, Berni, Duksu, Trebicu, Trop-
pavi, Žlutici, Eibenšicu, Tešni, Krudimu,
Olomuca, Jungbunclavu, Kraljicu, Iglavi, Kra-
ljogradcu, Rakonicu, Preravi, v Kutenbergu itd.

Pri pregledovanji Kantional se tudi bibliške
reči in svetle podobe ne smejo v nemar pustiti,
ampak noše v taistih se morajo skerbno pre-
tresti, ker umetniki srednjega veka so imeli
pogosto navado, bibliškim ali svetim osebam
tisto nošo prilastovati, ktero so v ravno tistim
času rabili.

Iz tega vzroka je tudi potrebno, de se h
kopijam iz Kantional kratko razjasnenje o po-
dobarju, v letu, kdaj je delo končano, pridene
in tudi kratki poduk v podobi papirja ali per-
gamenta, v zvezku, črnilu in barvah priloži;
potlej bo še le mogoče, dober in popolni zgo-
dopis slovanske umetnosti sploh in česke ob-
raznosti posebno sestaviti in z tim dokazati,
de Slovenstvo ni samo v pesništvu in glas-
ništvu, ampak tudi v obraženji marsikteri lepi
in blagi sad rodilo; za zgodovinski drama in
zgodovinski roman je brez pogoje potrebno;
naj se tedaj naši dramatiški pesniki, kakor
Klicpera, Vencik, Tyl, Svoboda in drugi za
to potegnejo.

Do zgorej imenovanih krajev roka Pražkih
umetnikov ne seže. „Slovanska lipa“ tedaj
vse umetalnike in v ti reči izurjene može na
Českim, Moravskim, šlezaskim in v Beču lepo
poprosi, de bi take obrazke in popiske sosa-
tili in „Slovanski lipo“ v Prago poslali.

To se zgodi še posebno iz tega obzira,
kakor smo že omenili, de skož to, če bi prav
vse k deželjenimu namenu ne pripomoglo, bi
se vunder zbirka narodnih noš tukaj se ve de
že iz starih časov pomnožila in v českim na-
rodnim muzeumu razpostavila; zanesemo se pri
ti reči na vse domoljube.

V Pragi 28. dan Velkiserpana 1848.

Od odbora „Slovanske lipe“
za složenje slovanske narodne noše.

Bošnjaki.

(Iz Podunavke.)

Bošnjaki so krepke sestave, zdravi, polni bo-
drosti (čilosti) zlasti v vojniški dolžnosti, zraven
tega izurjeni v orožji, vselej gredo dobro oro-
ženi v lastni narodni obleki, njih haljina (suk-
nja) ujih košulja (srajca) je zmiraj odpeta na
persih, njih gatje so po načinu mornarjev in
rudeča kapa, naverh z eno kito okinčena, je
njih pokrivalo na glavi. Serbov se šteje okoli
200,000 glav, oni prebivajo skori vsi v No-
vim Pazaru in na desnem bregu Drine. Še
enkrat toliko na število je Musulmanov, ki
raztreseni po celi Bosni živijo, pa vikiši pra-
vice uživajo. Oni se tudi veliko z terživim
pečajo, tudi z rokodelstvom, so bogati in ime-
nitni, imajo vikiši časti državne in vojaške v
deželi in imajo vsak po več služabnikov. Ne-
kteri tudi zemljo obdelujejo, konje pa vsi redé.
Morlaci, narod od 80.000 duš so po večim
delu Hercegovine na dalmatinski meji, v do-
linah in na odsekih planine Prologa. Herva-
čanov, prebivavcov turške Hervaske je 50,000.
V Sarajevu je tudi 2500 Židov.

Drugi spisec darov za brate
Hrovate.

- Gosp. Jur Varl . . . . . 5 gold. — kr.
Jožef Lipovšek . . . . . 2 „ — „
Janez Rok . . . . . 2 „ — „
Simon Rabič . . . . . 4 „ — „
Simon Pečar . . . . . 20 „ — „
Janez Krasovic 5 Frankov
A. Krest iz Radgone . . . 5 „ — „
Gospodje uradniki c. k. Ljubljan-
skiga računstva . . . . . 12 „ 12 „
Gosp. Potočnik c. k. cestni uradnik 2 „ — „
Aloiz Mulley, kantonski ko-
misar v Ipavi . . . . . 2 „ — „
Simon Sterle, aktuar v Ipavi 2 „ — „
Dr. Müller v Ipavi . . . . . 1 „ — „
Evgen Mayer v Ipavi . . . 1 „ — „
Jožef Nabitgal, fajmošter v
Černim Verhu . . . . . 2 „ — „
M. L-é . . . . . 2 „ — „
Jožef Nakus, fajmošter v Pla-
nini pri Ippavi . . . . . 3 „ — „
Anton Repulus, fajmošter v
Coli . . . . . 3 „ — „
Valentin Šrey, fajmošter v
Podkraju . . . . . 3 „ — „
Jur. Grabrian, Dekan v Ipavi 5 „ — „
Janez Stritar, kaplan v Ipavi 3 „ — „
Janez Toman, kaplan v Ipavi 2 „ — „
Anton Braterič, kaplan v Slapu 3 „ — „
Filip Vertove iz Š. Vidu pri
Ipavi . . . . . 4 „ 24 „
Janez Arko, kantonski sod-
nik v Ipavi . . . . . 2 „ 36 „
Deiner, c. k. stotnik Piret-
niga regimeta . . . . . 5 „ — „
Andrej Družović, kaplan pri
s. Leonardu na Štajerskim . 20 „ — „
Jur Tetek, kaplan . . . . . 1 „ — „
Jožef Simonič, kaplan . . . 1 „ — „
Jožef Slevič, kaplan . . . . . 1 „ — „
Franc Slanič, kaplan . . . . 1 „ — „
Martin Veršič, kaplan . . . . 1 „ — „
A. K. J. P. . . . . 2 „ — „
Janez Kozler, en cekin.
Anton Žakel . . . . . 5 „ — „
Gospa Maria Kozler en cekin.
Maria Rudolf v Ribnici . . . 6 „ — „
Gospod Jožef Rudeš, grajsak v
Ribnici . . . . . 5 „ — „
Franc Rudeš v Ribnici . . . . 5 „ — „
Korel Rudeš v Ribnici . . . . 3 „ — „
Bogdan Rudeš . . . . . 3 „ — „
Gospodična Tereza žlahtna Volf v
Ribnici . . . . . 1 „ — „
Gospod M. R. . . . . 2 „ — „
Janez Plaper . . . . . 1 „ — „

- Gosp. korar Jur Zupan v Ljubljani 10 gold. — kr.
Po beri v Teržicu . . . . . 6 „ 20 „
Gospod Janez belo, modro, rudoče 2 „ — „
„ S. P. v Ljubljani . . . . . 1 „ — „
Neznan . . . . . 3 „ — „
Neznan . . . . . 1 „ — „
Gospod Lukas Stanonik, kaplan . 20 „ — „
„ Jožef Čelešnik, kant. ko-
misar v Šneperku . . . . . 5 „ — „
„ K. P. . . . . 1 „ — „
„ J. P. . . . . 40 „ — „
„ R. E. . . . . 1 „ — „
„ J. N. za drage, verle Hervate 1 „ — „
„ Dr. Orel . . . . . 1 „ — „
„ F. V. v Šneperku. . . . . 20 „ — „
„ M. E. . . . . 20 „ — „
„ C. K. . . . . 1 „ — „
„ J. P. . . . . 1 „ — „
„ M. L. . . . . 20 „ — „
„ V. B. . . . . 5 „ — „
„ F. B. . . . . 1 „ — „
„ P. F. . . . . 1 „ — „
„ C. v Ljubljani . . . . . 15 „ — „
„ G. K. . . . . 1 „ — „
Janez Dejak, starši v Senož. 3 „ — „
„ „ mlaj. . . . . 2 „ — „
Fridrik Vilher . . . . . 10 „ 50 „
4 gg. uradniki . . . . . 1 „ 40 „
Gosp. Jožef Dejak . . . . . 10 „ — „
„ Franc Tripp . . . . . 20 „ — „
„ Jožef Garcaroli . . . . . 1 „ — „
„ Franc Mahorčić . . . . . 20 „ — „
„ Anton Gospari . . . . . 20 „ — „
„ Janez Gospari . . . . . 20 „ — „
„ Franc Suša . . . . . 20 „ — „
Gospa Tereza Stegov . . . . . 10 „ — „
Gosp. Andrej Piano . . . . . 10 „ — „
„ Jakob Horvat . . . . . 10 „ — „
„ Jernej Selan . . . . . 30 „ — „
„ Andrej Musec . . . . . 1 „ — „
„ Jožef Švanut . . . . . 5 „ — „
„ Gregor Ferfila . . . . . „ — „
„ Anton Selan . . . . . „ — „
„ Janez Pupis . . . . . „ — „
„ Andrej Perhave . . . . . „ — „
„ Franc Iš . . . . . „ — „
„ Jernej Rebec . . . . . 10 „ — „
„ Anton Flora . . . . . 2 „ — „
„ Karl Demšer . . . . . 20 „ — „
Dva rodoljuba . . . . . 2 „ — „
Gosp. Jožef Suša . . . . . 20 „ — „
„ Janez Debevc iz Planine . . 1 „ — „
„ Janez Sore iz Lueka . . . . . 1 „ — „
„ Pant. Verli iz Krinovic . . . . 1 „ — „
„ Jakop Dole iz Dile . . . . . 30 „ — „
„ Matevž Premrov iz Ubelskiga 1 „ — „
„ Franc Cencič . . . . . 30 „ — „
„ Bernard Dolenc iz Razdertlga 1 „ — „
„ Karl Premrov . . . . . 1 „ — „
„ Valentin Koušca . . . . . 1 „ — „
„ Anton Kaučič . . . . . 1 „ — „
„ Karl Kaučič . . . . . 1 „ — „
„ Janez Kaučič . . . . . 2 „ — „
„ Matija Osano . . . . . 20 „ — „
„ Anton Lesar . . . . . 20 „ — „
„ Martin Kofou . . . . . 1 „ — „
Gospa Jera Kofou . . . . . 1 „ — „
Gosp. Valentin Komar . . . . . 1 „ — „
„ Janez Petrovič . . . . . 20 „ — „
„ Anton Blažek . . . . . 20 „ — „
Gospa Maria Kaučič . . . . . 1 „ — „
Gospod Anton Osana . . . . . 30 „ — „
„ Dr. Bleiweis . . . . . 10 „ — „
„ Jernej Ciringar . . . . . 1 „ 44 „
„ Dr. Vurebah, pravdosrednik 8 „ — „
„ Jur. Dolinar, pens. prof. . . . . 5 „ — „
„ E. Rebič, gimnaz. prof. . . . . 5 „ — „
„ Janez Lever . . . . . 1 „ — „
„ Aloiz Bahman osk. v Premu 6 „ — „
Iz Bohinja . . . . . 3 „ 33 „

Skupej 317 „ 4 „
Ako se priloži znesik perviga
spiska, je skupej . . . . . 553 „ 24 „
3 cekine in 5 frankov.

Slovensko društvo v Ljubljani.

Table with 4 columns: Žitni kup, Ljubljani, Krajnji, and sub-columns for gold and kr. It lists prices for various grains like Pšenice, Turšice, Sorčice, Réži, Ječmena, Prosa, Ajde, and Ovs.